

Nik Trontelj

Poročila o delovanju šole v Št. Vidu (1945) in Spittalu (1947-48)

V poročilih štirih učiteljev dobimo vpogled v šolske razmere med slovenskimi izseljenci v begunskem taboriščem Št. Vid na Glini poleti 1945, kamor se je del slovenskih beguncev preselil iz vetrinjskega taborišča.

Učiteljica Anica Jakop v poročilu z dne 3. septembra 1945 piše o pouku 2. razreda Slovenske begunske ljudske šole Št. Vid na Glini. Pouk se je pričel 16. julija 1945 na prostem, saj sprva še ni bilo urejenih šolskih prostorov. V svojem zapisu poudari, da brez vsakršnih knjig in drugih nujnih šolskih potrebščin ter zaradi prepuščenosti neugodnemu vremenu pri pouku niso dosti napredovali. Pouk za učence iz 2. razreda je potekal na naslednjih področjih: verouk, petje, telovadba, praktični pouk, vaja s pripovedovanjem in računanje. Imeli so 3 učne ure dnevno, to je od 10. do 12. ure. Posebej še zapiše, da so imeli otroci z Gorenjske zaradi predhodne nemške šole pri pouku več težav s slovenskim jezikom in abecedo.

Poročilo o delu učitelja Karla Slabeta priča o pouku v 5., 6., 7. in 8. razredu Slovenske begunske ljudske šole Št. Vid na Glini v poletju 1945. Ker ni bilo šolskih prostorov, so pouk večkrat izvajali v obliki izletov v okolici Št. Vida. Na izletu so obravnavali učne vsebine, povezane s krajem, ki so ga obiskali in širili znanje na področju zgodovine, zemljepisa, slovenščine, računstva, petja in telovadbe. Redni pouk se je začel šele po tem, ko so si uredili šolske prostore v taborišču.

Poročilo o delu učitelja Toneta Kobala z dne 2. septembra 1945 nam prinaša podatke o pouku v 1. razredu Slovenske begunske ljudske šole Št. Vid na Glini. Tudi najmlajši so imeli pouk sprva v naravi, tudi v gozdu, kjer so se pripravljali na začetek rednega pouka v urejenih prostorih. Pouk v notranjih prostorih se je zanje začel 1. avgusta. Tam so se lahko organizirano učili velikih in malih tiskanih in pisanih črk ter branja.

Antonija Mravlje je pripravila poročilo o poteku šolanja za 3. in 4. razred Slovenske begunske ljudske šole Št. Vid na Glini. Podobno kot učitelji v drugih razredih je tudi sama pouk najprej izvajala z izleti v bližnjo okolico, kjer so ponavljali predhodno pridobljeno znanje. Vadili so matematično poštevanke in besedno izražanje z opisovanjem izleta in narave, dobivali pa so tudi domače naloge s pisanjem prostih spisov. 7. avgusta so se vselili v šolske prostore. V notranjih prostorih so imeli naslednje predmete: računstvo, slovenščina, zgodovina, zemljepis,

biologija, lepopis, petje, telovadba, risanje, verska in narodna vzgoja. Konec šolskega leta so pričakali 31. avgusta 1945.

Zanimivo je tudi tipkano poročilo šolskega nadzornika Albina Petelina o nadzoru Slovenske begunske ljudske šole v Spittalu za prvo polletje šolskega leta 1947/48. V poročilu z dne 29. februarja 1948 izvemo, da je imela tamkajšnja šola 17 oddelkov z 206 otroki. Šola je imela 20 učiteljev in 4 veroučitelje. Pouk so izvajali v okviru učnega načrta, ki je v domovini veljal do leta 1945. Po veri so bili vsi učenci katoličani, po narodnosti pa Slovenci. Nadzornik pohvali njihovo sodelovanje pri pouku in opiše tudi njihov »socialni status«: otroci so bili pretežno zelo dobro napravljeni, urejeni, a nekoliko slabše obuti. Na splošno je bil njihov zunanji videz v tem oziru zadovoljiv, skrbi je prinašalo le precej visoko število obolenj s tuberkulozo. Nadzornik omeni tudi pomen narodne vzgoje in izrazi bolečino begunskega življenja ter hrepenenja po »izgubljeni domovini«, za katero tudi v šoli gojijo upanje, da se bodo lahko Slovenci vrnili domov in bodo rešeni begunstva.